

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 412

van **CARMEN RYHEUL**

datum: 5 augustus 2022

aan **JAN JAMBON**

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

Toezicht op de bescherming van persoonsgegevens - Wetgevingsadviespraktijk Raad van State

In toepassing van artikel 51, lid 1, van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) (EU-verordening 216/679 van 27 april 2016) dient elke lidstaat één of meer onafhankelijke overheidsinstanties ('toezichthoudende autoriteit(en)') op te richten die verantwoordelijk zijn voor het toezicht op de toepassing van deze verordening.

Op federaal niveau werd daartoe de Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) opgericht, terwijl op Vlaams niveau de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) als toezichthoudende autoriteit het levenslicht zag.

Nog volgens de AVG moet er sinds 25 mei 2018 over ieder ontwerp van regelgeving dat gegevensverwerkingen regelt, voorafgaand het advies van deze 'toezichthoudende autoriteit' worden ingewonnen.

Uit de hoorzittingen van de Werkgroep Institutionele Hervormingen van het Vlaams Parlement blijkt dat een verschillende interpretatie van de AVG in samenhang beschouwd met artikel 22 van de Belgische Grondwet, tot tegenstrijdige standpunten leidt tussen enerzijds de Raad van State (afdeling Wetgeving) en anderzijds de Vlaamse Regering. De adviespraktijk van de Raad van State (afdeling Wetgeving) gaat ervan uit dat de voorafgaande raadpleging van zowel de GBA, als de VTC wordt vereist bij de opmaak van Vlaamse regelgeving waarin privacy-aangelegenheden geregeld worden. De Vlaamse Regering gaat er dan weer vanuit dat enkel het advies van de VTC is vereist.

Nu de adviezen over Vlaamse ontwerpdecreten en -besluiten waarin een regeling inzake verwerking van persoonsgegevens is opgenomen, volgens deze werkgroep bijna uitsluitend bij de VTC worden ingewonnen, leidt dit ertoe dat de Raad van State in zijn wetgevingsadviezen over Vlaamse ontwerpregelgeving waarbij louter het VTC-advies werd ingewonnen, stelselmatig stelt dat ook het voorafgaand advies van de (GBA) verplicht moet worden ingewonnen. De Raad van State stelt verder in zijn wetgevingsadviezen dat desgevallend een samenwerkingsakkoord zou kunnen worden gesloten over de wijze waarop de adviesverplichting door de toezichthoudende autoriteiten van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten kan worden vervuld. Tot op heden lukte het volgens de werkgroep echter nog steeds niet om een dergelijk samenwerkingsakkoord te sluiten.

Nog volgens de Werkgroep Institutionele Hervormingen komt deze situatie de rechtszekerheid geenszins ten goede. Het risico is immers reëel dat belanghebbenden

verzoeken tot vernietiging van Vlaamse decreten en Vlaamse besluiten waarbij louter voorafgaand VTC-advies werd ingewonnen, bij respectievelijk het Grondwettelijk Hof en de Raad van State indienen wegens het niet inwinnen van het advies van de GBA.

1.
 - a) Hoeveel keer werd de Raad van State (afdeling Wetgeving) tussen 25 mei 2018 en heden om een wetgevingsadvies verzocht omtrent Vlaamse ontwerpdecreten en -besluiten waarin een persoonsgegevensregeling werd opgenomen?
 - b) Bij hoeveel van de onder vraag 1.a) vermelde verzoeken werd voorafgaand louter het VTC-advies gevraagd?
 - c) Bij hoeveel van de onder vraag 1.b) vermelde verzoeken formuleerde de Raad van State het advies dat ook het GBA-advies vereist was?
2.
 - a) Hoeveel beroepen werden er sinds 25 mei 2018 ingesteld tegen Vlaamse ontwerpdecreten en -besluiten bij respectievelijk het Grondwettelijk Hof en de Raad van State (afdeling Bestuursrechtspraak) waarin een persoonsgegevensregeling werd opgenomen omwille van het feit dat voorafgaand enkel het VTC-advies werd ingewonnen (graag een overzicht met vermelding van het opschrift van elk ontwerpdecreet of -besluit en de stand van zaken wat betreft elke procedure)?
 - b) Deden deze rechtscolleges intussen reeds uitspraak over de onder vraag 2.a) vermelde beroepen en zo ja, wat was de visie van het Hof/de Raad (graag vermelding van het arrestnummer met beknopte weergave van het standpunt van het Hof/de Raad).
3.
 - a) Welke initiatieven zullen de minister-president en de Vlaamse minister van Justitie nemen om dit door de Werkgroep Institutionele Hervormingen gesignaleerde knelpunt en de daaruit voortvloeiende schijnbare patstelling tussen de Raad van State (afdeling Wetgeving) en de Vlaamse Regering, uit de wereld te helpen?
 - b) In welke mate zou het door de Raad van State (afdeling Wetgeving) voorgestelde samenwerkingsakkoord over de wijze waarop de adviesverplichting door de toezichthoudende autoriteiten van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten kan worden vervuld, volgens de minister-president en de Vlaamse minister van Justitie een oplossing kunnen bieden voor dit knelpunt, en waarom werd er tussen het federale niveau en de deelstaatsniveaus nog steeds geen overeenstemming bereikt omtrent het afsluiten van dergelijk samenwerkingsakkoord?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Jan Jambon (412), Zuhal Demir (1064)

JAN JAMBON

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN,
CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 412 van 5 augustus 2022

van **CARMEN RYHEUL**

1. a) De Raad van State werd om wetgevingsadvies verzocht omtrent 311 ontwerpdecreten, voorstellen van decreet en ontwerpbesluiten waarin een persoonsregeling werd opgenomen.

b) Bij 271 van de verzoeken, vermeld onder 1. a), werd voorafgaand louter het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (VTC) ingewonnen. In negen gevallen werd het advies van zowel de VTC als de GBA ingewonnen.

De Gegevensbeschermingsautoriteit (GBA) verleent advies sinds 25 mei 2018, de VTC verleent advies sinds de bekendmaking van de benoeming van de VTC-leden op 29 maart 2019. In de tussenperiode, namelijk tussen 25 mei 2018 en 29 maart 2019, werd over Vlaamse ontwerpregelgeving met bepalingen inzake de verwerking van persoonsgegevens advies ingewonnen bij de GBA. Tijdens deze tussenperiode maakte de toenmalige GBA-voorzitter de adviesaanvragen over Vlaamse ontwerpregelgeving voor verdere behandeling over aan de vroegere 'Vlaamse Toezichtcommissie voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer'. Het secretariaat van deze 'Vlaamse toezichtcommissie voor het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer' schreef in deze periode tien ontwerpadviezen die vervolgens door de GBA werden uitgevaardigd. Zodra de benoeming van de leden van de VTC (de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens) bekendgemaakt werd, heeft de toenmalige GBA-voorzitter de adviesaanvragen over Vlaamse ontwerpregelgeving steevast aan de nieuwe VTC bezorgd, zodat de VTC vanaf dan zelf advies kon verlenen (en niet de GBA).

c) In quasi alle adviezen formuleerde de Raad van State dat ook het GBA-advies vereist was. Uitzonderlijk, in een zestal adviezen, werd niet geadviseerd om ook het GBA-advies in te winnen.

2. Uit de informatie, ontvangen vanwege de vertegenwoordigers van alle beleidsdomeinen van de Vlaamse administratie in de juridische werkgroep, ressorterend onder het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid, blijkt dat er bij het Grondwettelijk Hof twee beroepen hangende zijn, bij de Raad van State werden zes beroepen ingesteld. In één geval is er een uitspraak, de vijf andere beroepen zijn hangende.

Hangende zaken Grondwettelijk Hof	
1. Zaak 7494, 7526, 7606: Decreet van 18 december 2020 tot wijziging van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid en van het decreet van 29 mei 2020 tot organisatie van de meldingsplicht en het contactonderzoek in het kader van COVID-19 en het decreet van 10 juli 2020 tot wijziging van artikel	Momenteel enkel uitwisseling van memories.

47 en 81 van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid.	
2. Zaak 7774: Artikelen 144, 147, 157, 160, 161, 166, 170, 171, 172, 173 en 178 van het decreet van 9 juli 2021 houdende wijziging van diverse decreten met betrekking tot wonen.	De memorie van wederantwoord werd op 15 juli 2022 aangetekend verzonden.
Eén uitspraak Raad van State (afdeling Bestuursrechtspraak)	
Arrest nr. 249.405 van 6 januari 2021 tot nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 januari 2019 tot regeling van de vervanging van analoge bestuursdocumenten door elektronische kopieën.	De Raad van State neemt aan dat het wel degelijk de VTC (en dus niet de GBA) was die diende geraadpleegd te worden in het kader van de totstandkoming van het besluit van de Vlaamse Regering van 18 januari 2019. Dat tegelijkertijd ook de GBA had moeten worden geraadpleegd, zoals in de adviespraktijk van de afdeling wetgeving van de Raad van State wordt voorgehouden, blijkt niet uit dit arrest. Voor de Raad van State lijkt het te volstaan dat artikel 10/1, §1, eerste lid, van het decreet van 18 juli 2008, dat voorziet in de oprichting van de VTC, in werking trad op 25 mei 2018, opdat deze instantie als "de toezichthoudende autoriteit", in de zin van artikel 36.4 AVG, moet worden beschouwd. Dat de verzoekende partij in haar verzoekschrift heeft verwezen naar de GBA en niet naar de VTC is voor de Raad van State geen reden om de grief van de verzoekende partij onontvankelijk te verklaren. Deze vaststelling doet volgens de Raad van State immers niets af aan de draagwijdte van de grief van de verzoekende partij, die betrekking heeft op de niet-naleving van de verplichting tot raadpleging van de toezichthoudende autoriteit (overweging 21 van het arrest). Uit artikel 36.4 AVG, juncto artikel 10/1, § 1, eerste lid, van het decreet van 18 juli 2008 volgt dan ook dat de Vlaamse Regering de Vlaamse Toezichtcommissie had moeten raadplegen bij het nemen van het bestreden besluit (overweging 23).

Hangende zaken Raad van State (Bestuursrechtspraak)	
1. Besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2019 betreffende de exploitatievoorwaarden voor het individueel bezoldigd personenvervoer.	Wachten op auditorsverslag sinds 23 juni 2020.
2. Besluit van de Vlaamse Regering van 18 september 2020 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2019 betreffende de exploitatievoorwaarden voor het individueel bezoldigd personenvervoer.	Memorie van antwoord ingediend op 8 maart 2021.
3. Besluit van de Vlaamse Regering van 18 september 2020 tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2019 betreffende de exploitatievoorwaarden voor het individueel bezoldigd personenvervoer.	Wachten op het auditorsverslag sinds 4 maart 2022.
4. Besluit van de Vlaamse Regering van 19 maart 2021 tot wijziging van de VLAREME van 28 oktober 2016, wat betreft de aangifte en het register voor kunstmest en de bemesting.	Er is een auditorsverslag van 24 december 2021. Voor het Vlaams Gewest is een laatste memorie ingediend in maart 2022.
5. Besluit van de Vlaamse Regering van 17 december 2021 tot wijziging van het Besluit Vlaamse Codex Wonen van 2021, wat betreft de sociale huur (art. 4, 5, 7, 20, 21 en 25).	De memorie van antwoord werd op 15 juli 2022 elektronisch neergelegd. De memorie van wederantwoord wordt afgewacht.

3. De VTC heeft reeds pogingen ondernomen om een ontwerp van samenwerkingsakkoord met de GBA te bespreken. Tot op heden is het niet mogelijk gebleken tot een akkoord te komen, onder andere door een gebrek aan eensgezindheid binnen de GBA. Gelet op de recente wijziging van de samenstelling van de GBA zal de VTC weldra opnieuw een ontwerp van samenwerkingsakkoord aan de GBA ter bespreking voorleggen.

Ook heb ik als minister-president reeds bij de federale staatssecretaris, bevoegd voor digitalisering, aangedrongen op een samenwerkingsakkoord zoals gesuggereerd door de Raad van State. Op federaal niveau ligt de focus momenteel op de evaluatie en de aanpassing van de wet GBA en de wet verwerking persoonsgegevens.

Een samenwerkingsakkoord kan een oplossing bieden om tot een werkbare en pragmatische oplossing te komen voor zover de decretale bevoegdheden van de VTC worden erkend, nl. op het vlak van het toezicht op de toepassing van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door de Vlaamse instanties.